

# CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR ION N. CESĂRESCU

## A B O N A M E N T U L

Pe an, în România . . . . .	30 lei
6 luni . . . . .	16 "
3 luni . . . . .	8 "
Străinătate: 40 lei pe an, 20	6 luni

## A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

## REDACTIA &amp; ADMINISTRATIJA

București, CALEA RAHOVEI — 5

Lângă Palatul justiții

TELEFON No. 16/98

## S U M A R

Despre indemnizările ce trebuie să se acorde celor pe nedrept urmăriți, arestați și condamnați, discurs rostit cu ocazia deschiderii noului an judecătoresc la Curtea de apel București, de d-l procuror G. A. Drăghici; Răspunsul d-lui Prim-președinte Sc. Popescu;

## JURISPRUDENȚA:

Curtea de casație, s. I: D-r Cicerone Segărceanu cu Colonel și Elena Segărceanu;  
Idem: Petre Trăistaru cu Ion Ion Târziu;  
Curtea de casație, s. II: D. A. Milcoveanu cu Lixandru M. Ciobanu, cu o Notă.

## Despre indemnizările ce trebuie să se acorde celor pe nedrept urmăriți, arestați și condamnați

(Discurs rostit de d-l procuror G. A. Drăghici, înaintea Curții de apel din București, în ziua de 1 Septembrie 1906, cu ocaziunea deschiderii noului an judecătoresc).

Domnule prim-președinte,  
Domnilor președinți,  
Domnilor consilieri,

A aduna și a încheia materia necesară unui discurs de deschidere, este de sigur o muncă destul de mare. A alege subiectul, este o grijă însemnată, iar a rosti acel discurs, este a trece prin emoțiunile criticei auditorului.

Legiuitorul, dând membrilor parchetului Curților de apel însărcinarea de a pronunța un discurs cu ocaziunea începerei noului an judecătoresc, a voit să dea o mai mare importanță acestei zile de sărbătoare judecătorească, dar în același timp i-a făcut să renunțe, de sigur cu regret din partea lor, la liniștea și repausul vacanței, care sunt atât de necesare în urma unei oboseitoare munci depuse în timpul unui întreg an.

N'ar fi oare mai bine ca asemenea discursuri să fie suprimate?

Citind discursul de deschidere din anul 1903 al d-lui procuror general de la Înalta Curte de casație și justiție, fie-care dintre noi va împărtăși, cred, vederile și părerile d-sale asupra inutilității acestor discursuri, carî, după cum zice d-sa, nu mai au astăzi nici o rațiune de a fi și nici o țință și nici nu mai produc vre-un efect. Aceasta e un fapt adevărat, și avea dreptate d-l procuror general de la Înalta Curte să se ridice în contra acestor discursuri, carî, după cât îmi aduc aminte, până astăzi n'au dat nici un rod.

Sedus de aceste considerațiuni, mă hotărîsem să nu rostesc cu ocazia acestei zile o cuvîntare asupra vre-unui subiect juridic, ci să vă adresez numai câte-va

cuvinte de bine venire. Mi-am zis însă că, întru cât legea de organizare judecătorească, impune Ministerului Public de pe lângă Curtea de apel să pronunțe un discurs de deschidere, trebuie să mă supun. Însă, pentru ca să nu vă obosesc prea mult, am luat deciziunea că să țin o cuvîntare scurtă, condensând materia, pe cât îmi va fi cu putință, de și subiectul meu comportă o mai întinsă dezvoltare.

\* \* \*

Necesitatea unei modificări a codului de procedură penală relativ la libertatea individuală era de mult simțită la noi, și a fost discutată la diverse epoci de către juriștii români.

În anul 1881 un proiect de lege referitor la reforma dispozițiilor coprinse în cap. VI și VII din Pr. pen. fu supus deliberării Camerii care le-a votat la 2 Aprilie același an, dar ajuns la Senat acel proiect a rămas în cartoane până la 1890 când un distins membru al baroului din București și eminent juriconsult, d-l P. Grădișteanu, pe atunci senator, voind a pune în armonie legea pozitivă cu dispozițiunile Constituției, a propus din inițiativă parlamentară o reformă a întregului cod de procedură penală. Acea propunere a fost transformată în proiect de lege cu conlucrarea comisiunii senatoriale compusă din alți distinși juriconsulți și anume d-nii N. A. Gherasi, Leonida Paciurea, C. Boerescu, D. Giani și P. Grădișteanu. Acel proiect, deși admis de Ministrul de justiție de pe vremuri, rămase însă fără rezultat. Chestia fu adusă din nou în parlament în anul 1892, când s'au introdus în lege câteva modificări cu privire la libertatea individuală, adică confirmarea mandatului de arestare de către tribunal în termen de 3 zile ascultând raportul judecătorului de instrucțiune, concluziile procurorului și pe prevenit. Era un pas lăudabil făcut în această materie, dar nu era destul. Timpul trebuia să aducă și alte modificări. În anul 1902, ideea unei revizuirii mai largi a cap. VI și VII din Pr. pen. fu reluată și se votă o lege care e azi în vigoare; dar și modificările aduse prin această lege nu sunt încă complete; ultimul cuvînt nu e zis, și e nevoie de a se introduce încă multe reforme atât în codul nostru penal cât și în acel de procedură pen., reforme care să cadreze cu gradul de cultură și de dezvoltare la care a ajuns societatea de azi.

Nu mă voi ocupa de toate reformele pe carî le cred utile și carî trebuie să se introducă în codul nostru de procedură penală, cum e de exemplu revizuirea în materie corecțională, publicarea ordonanței definitive când se achită pe inculpat, pentru ca să se știe de toți că cutare individ e scos de sub pîra ce i s'a adus pe nedrept, și altele. Mă voi opri numai asupra necesității indemnizărilor ce socot că trebuiesc să se acorde indivizilor pe nedrept urmăriți, arestați și condamnați. Acesta e subiectul despre care voi trata.

E o chestiune veche, care a ocupat spiritele juriștilor de la finele secolului al XVIII-lea și a celor din cursul secolului al XIX-lea, și care a determinat pe unii din legiuitorii țarilor din occidentul Europei, să facă a se trece în lege o asemenea reformă.

Nu e spectacol mai trist și mai dureros de cât acela al unui individ care cade victima unei urmăriri nedrepte. O crimă sau un delict se comite, și evident este ca cineva să fie bănuț ca autor al ei; acela e urmărit, ridicat din mijlocul familiei sale, smuls de la ocupațiunile ce are, în dauna tuturor intereselor și privat de acea libertate care e bunul său personal.

Ajuns înaintea judecătorului de instrucțiune el se va apăra, va nega faptul ce i se impută va face totul ca să se desvinovățească de păra ce i se aduce, dar nimic nu-și va folosi, căci împrejurările fiindu-și defavorabile, vocea publică îl va acuza și arestarea sa va fi ordonată ca o măsură necesară pentru siguranța publică.

Îată-l deci pentru multă vreme încarcerat și aruncat în societatea adevăraților făcători de rele cari-și vor bate joc de suferințele sale.

Și nu e numai atât; dar acel individ va fi dus sub excorta jandarmilor și cu mâinile legate, de mai multe ori pe săptămână de la casa de arest. la palatul justiției în interesul instrucțiunii unei cauze care nu este a sa.

Inchipuiți-vă durerea ce o simte acel nenorocit când, în parcursul ce-l face, se vede obiectul curiozității publice, urmărit de privirile pline de dispreț ale trecătorilor, de multe ori însoțite de vorbe insultătoare la adresa lui.

Inchipuiți-vă apoi că dacă acel individ își are întâmplător domiciliul în orașul unde e arestat, el va întâlni în calea lui pe soția, pe copiii și pe amicii săi cari vor privi cu durere la acest lugubru spectacol al exhibițiunii sale. Scene de aceste se văd mai în fiecare zi.

Instrucția faptului pentru care e arestat își urmează cursul ei mai mult sau mai puțin lent, și în acest timp familia arestatului suferă de lipsă, cade în mizerie și e silită uneori să recurgă la caritatea publică pentru a putea trăi. În fine, după un timp oare-care, inocența sa e dovedită și punerea sa în libertate ordonată. Îată-l deci liber, dar cât de descurajat și cât de sdrobit de rușine și de deznădă. Disprețul lumii îl urmărește, căci nimeni nu știe dacă e inocent și dacă a fost victima unei erori; toți îl înconjoară și toate ușile îi sunt închise; nicăieri nu poate găsi un sprijin sau solicita vre-o funcțiune: cariera sa întreruptă printr-o cauză independentă de voința lui, nu și-o poate continua.

Prejudiciul ce i s'a adus prin urmărirea și arestarea sa nu încetează, ci i se cauzează unul și mai mare.

Ce se face cu un asemenea individ? Societatea nu se ocupă de el, iar legea e mută. Ea nu-și acordă nici o reparație.

E incontestabil că societatea are dreptul de a se protege și în consecință de a procedea la arestarea unui individ care turbură liniștea și înfringe legile. Dar dacă ea are acest drept, nu are și pe acela de a fi injustă, și dacă arestarea ordonată e rezultatul unei erori, datoria ei este de a o repara și de a da o satisfacțiune individului care a căzut victima acelei erori. Ea trebuie să lăsa seamă de dembitatea individului pe nedrept urmărit și să caute a-l salva din prăpastia în care l-a aruncat prin fapta sa.

Nepăsarea societății, care lasă pe un astfel de individ în prada celor mai teribile sbuciumări sufletești pentru tot restul vieții sale, cu onoarea pătată și cu creditul distrus, este cât se poate de blamabilă.

De ce, dacă societatea e convinsă de eroarea ce a comis, și dacă adevăratul culpabil e descoperit, să nu se acorde inocentului nici o favoare, nici o mângâiere?

Influența de consecințele arestărilor preventive, unii criminaliști, ca să remedieze această stare de lucruri, au susținut și susțin că detențiunea preventivă în materie corecțională ar trebui să fie suprimată. Această părere nu poate să triumfe și cred că suprimarea arestului preventiv, ar avea uneori rezultate foarte rele; căci, ce măsură s'ar putea lua, de exemplu, în contra unui individ vagabond? Nici una. Și deci un

asemenea delicuent nu va putea nici odată să fie pus la dispoziția justiției. Detențiunea preventivă nu are numai scopul de a împiedica fuga inculpatului, distrugerea probelor și subornarea martorilor, dar și pe acela de a stabili identitatea sa. Ideia suprimării arestului preventiv în materie corecțională, e fără îndoială foarte generoasă, dar dacă partizanii ei ar observa mai de aproape chestiunea, s'ar convinge de dificultățile practice foarte mari ce vor întâmpina în realizarea aspirațiilor lor.

O altă idee care s'a emis, a fost ca să se restrângă cât mai mult numărul arestărilor și să se consacre principiul ca libertatea provizorie să fie de drept în materie de delict.

Legea de la 1902 pentru modificarea cap. VI și VII din procedura penală, de și s'a călăuzit de acest principiu, însă n'a acordat această favoare individului inculpat pentru delict de cât cu oare-cari restricțiuni.

Art. 114 din această lege zice că, în caz când maximumul pedepsei delictului inculpat nu va trece de 6 luni, prevenitul va fi în drept să obțină libertatea provizorie pe cauziune.

Precum vedem, principiul liberării provizorie, de și mai larg ca în vechea lege, a fost totuși temperat și bine a făcut legiuitorul, căci libertatea provizorie nu poate fi un drept pentru indivizii cari aduc turburări în ordinea socială, și a se acorda un asemenea drept oricărui individ urmărit pentru delict, ar fi a se ajunge la impunitatea cător-va infracțiuni, cari în locul de frunte în codul nostru penal, și a se vedea indivizii inculpați și dovediți culpabili pentru furt, escrocherii, abuz de încredere, jurământ fals, etc., bucurându-se de o plină și întreagă libertate.

Dar din faptul că un individ e urmărit pentru o crimă sau un delict, nu urmează neapărat că el e și autorul.

Poate că e inocent, poate că e victima unei erori, căci justiția, ca orice instituție omenească, e supusă greșelii, și oricât de multă ardoare ar pune judecătorii pentru descoperirea adevărului, și oricât de experimentați ar fi acei cari dirij acțiunea publică, e posibil ca uneori să se înșele în îndeplinirea misiunii lor, și atunci se întâmplă să vedem acele urmăriri și condamnări nedrepte, cari lovesc pe un inocent, și cari constituiesc astfel nu numai nenorocirea unui individ, dar și nenorocirea societății. De aceea judecătorul penal nu trebuie să condamne, dacă nu-și sprijină convingerea pe siguranța absolută a faptelor și pe evidenta culpabilitate a individului.

Nu acel care e acuzat de un fapt trebuie să fie condamnat, ci acel care e dovedit culpabil, căci nu e nimic mai periculos și mai injust de cât când cineva va merge bazându-se pe coniecturi și presupțiuni.

Adeseori așa fi greșit poate dacă m'ași fi lăsat să fiu condus numai de simple indicii și presupțiuni în concluziile ce am fost chemat să iau în unele din afacerile ce mi s'au prezentat.

În tot-d'a-una însă am căutat să-mi formez o deplină convingere de vinovăția celor urmăriți și să văd dacă, în adevăr, afară de bănueli, există și dovezi de culpabilitatea lor. Condus de acest mod de a vedea, în câte-va procese cari m'au fost încredințate, m'am ridicat de la locul aceasta și am cerut achitarea inculpaților. Așa am procedat, de exemplu, în cunoscutul proces al lui Jean Lens, urmărit pentru fals comercial în anul 1903, și în procesul G. Calian, urmărit tot pentru același delict în cursul anului curent. În aceste procese, căpătasem credința că inculpații nu erau vinovați, și mi s'a părut că așa comite o eroare și o nedreptate dacă așa cere condamnarea lor; am pus deci concluzii pentru achitare, și Curtea s. II, s'a unit cu părerea mea achitând pe inculpați.

Dar aceste dureroase consecințe a acțiunii justiției sociale, nu vor putea să dispară așa de curând oricât

de mari ar fi progresele pe cari le face societatea noastră.

În materie de crimă sau delict grav, justiția tot-d'una procede repede, și judecătorul de instrucțiune silit atunci să ia urgente măsuri de a constata în grabă indiciile culpabilității, nu va putea să aibă posibilitatea de a controla spusele martorilor și deci se va putea înșela.

Acestea sunt fapte regretabile care se explică ușor prin imperfecțiunea mijloacelor de care dispunem și de aceea, fiind-că se pot comite greșeli, trebuie să căutăm un mijloc care să ne remedieze răul cauzat. Remediu ar fi ca față de nenorocirea ce lovește pe un inocent prin arestarea sa nedreaptă, societatea să'i vină în ajutor, și pe căi legale să'i dea o reparațiune care să consistă într-o indemnizare în bani, care să'i compenseze nu numai suferințele morale dar și daunele materiale ce i se vor fi cauzat, și această indemnizare să se acorde atât celor achitați prin ordonanța definitivă după ce au fost arestați preventiv, cât și acelor cari au suferit condamnățiunii nedrepte.

Căci e dureros să vedem că un individ care pe nedrept a îndurat alătea suferinți, și a cărui arestare a adus nenorocirea sa și a familiei sale, să nu aibă de la societate nici o reparațiune pentru prejudiciul ce i s'a pricinuit.

Mișcați de acest spectacol, un mare număr de magistrați și criminaliști, între care și F. Hélie au emis părerea că se cuvine a se acorda o indemnizare indivizilor scoși de sub urmărire după ce au fost arestați.

Dar dacă individul care se găsește în acest caz merită o indemnizare, cu atât mai mult o merită acel care a fost trimis în judecată și condamnat, și care după ce și-a executat în parte sau în totul pedeapsa, a fost dovedit mai târziu că era victima unei erori și că era nevinovat.

Față de această situație, m'am întrebat: este oare posibil ca societatea să refuze o reparațiune celui pe nedrept urmărit și condamnat? Conștiința publică poate oare să tolereze această injustiție? Nu! Și totuși reparațiunea cuvenită nu se acordă cu toate că necesitatea ei se simte și se impune.

Cunoaștem cu toții un principiu de drept care, înainte de a fi fost formulat în lege, era înscris în conștiința tuturor popoarelor; acest principiu este că oricine aduce altuia o vătămare, e ținut să o repare. Deci, dacă cineva prin imprudență, din nebagare de seamă, din neglijență, din neobservarea regulamentelor sau a legii a cauzat un prejudiciu unei persoane, responsabilitatea aceluia este angajată și e loc la o despăgubire.

Legislațiunea noastră criminală aplică această regulă părții civile și denunciatorului cari cad în proces, și adese-ori judecătorii îi condamnă la despăgubiri către acei pe cari ne nedrept i-au acționat în justiție. Pentru ce nu s'ar face aplicarea acestui principiu și față de societate care, prin delegații săi, pune în urmărire pe nedrept pe un individ pentru vre-o faptă penală? Aceasta ar fi just, și s'ar cuveni ca Statul care reprezintă societatea să fie ținut a repara greșalele comise de prepușii săi, cari exercitează urmărirea nedrepte și pronunță condamnățiunii nedrepte. Însă, pentru ca Statul să fie responsabil, va trebui ca eroarea judiciară să'i fie în mod juridic imputabilă; alt-fel s'ar lovi în demnitatea justiției și în prestigiul magistratului.

Să presupunem că magistrații instructori au uzat de toată perspicacitatea lor cu ocazia adunării probelor de culpabilitate; că apoi judecătorii sau jurații au cercetat cu cea mai mare atențiune cauza, și au cumpănit cu imparțialitate dovezile aduse, și totuși la urmă au pronunțat o condamnățiune nedreaptă, osândind pe un inocent. Aceasta e de sigur foarte regretabil, dar societatea nu poate în cazul acesta să fie responsabilă, pentru-că membrii ei și-au făcut datoria, și dacă s'au înșelat, e că un fatal concurs de împrejurări i-au indus

în eroare, fie din cauza falșelor depozițiuni ale martorilor, fie din alte cauze.

Cum am zis mai sus, libertatea individuală este cel mai scump bun al omului și respectul acestei libertăți este unul din principalele fundamente ale legislațiunii unui stat liber. De aceea, cu cât o societate e mai civilizată și mai pătrunsă de ideea justiției, cu atât ea trebuie să aibă mai multă grijă ca această libertate să fie respectată.

Societatea este în drept să ceară membrilor ei respectarea legilor, dar în schimb și ei trebuie să aibă de asemenea dreptul de a pretinde de la societate respectarea drepturilor lor, mai cu seamă când e vorba de libertate; iar atunci când se vor vedea privați de ea, alt-fel de cât prin fapta lor, să li se recunoască dreptul la reparațiunea prejudiciului cauzat. Ast-fel, de câte-ori se va stabili că cineva a înfrint legea, acela să fie pedepsit, și ori de câte-ori se va stabili că cineva a fost injust condamnat, să fie în drept să exercite un recurs în contra societății, care călcându-și obligațiunile sale față de dânsul, să fie ținută a-l indemniza de dauna ce-i va fi adus. Și aceasta mi se pare cu atât mai just, cu cât e știut că cel care e condamnat la o pedeapsă oare-care, e condamnat în acelaș timp și la o sumă de bani pentru a despăgubi societatea de speșele de procedură ce se vor fi făcut cu urmărirea sa. «Si en effet, zic Dalloz și Bonneville de Marsagni, le coupable est tenu de supporter les dépenses, c'est parce qu'il doit indemniser la société des frais qu'elle a été obligée de faire pour la poursuite et la condamnation de ceux qui enfreignent la loi pénale. Rien n'est plus juste. Mais par une légitime réciprocité, l'individu reconnu innocent n'est il pas fondé à exiger de l'Etat la réparation du dommage que lui ont causé des poursuites et une condamnation imméritées? Une réponse affirmative est seule possible».

Cei cari sunt pe nedrept urmăriți și condamnați și cari prin urmare sunt ast-fel loviți în persoana, în onoarea și libertatea lor, sunt de sigur mai demni de compătimire de cât acei cari au suferit o daună accidentală în averea lor prin inundații, incendii, epidemii neprevăzute și fiind-că nenorocirea ce'i lovește printr-o urmărire pe care societatea o execută în mod injust în contra lor e drept și uman ca ei să fie ajutați. Societatea nu poate rămâne surdă la plângerile victimilor făcute de dânsa; ea e datoare să îndrepte în limitele posibilului răul ce l'a făcut prin organul delegaților săi, acordându-le indemnizările ce li se cuvin.

Dar introducerea în lege a indemnizărilor va ridica oare-cari obiecțiuni, pe cari mă voi încerca să le combat. Mai întâiu se va zice poate că a se acorda o indemnizare indivizilor pe nedrept urmăriți și condamnați, este a se aduce o ofensă magistraturei.

Această obiecțiune însă nu e serioasă, căci ceea ce face ca magistratura să fie considerată, e energia caracterului și legalitatea intențiunilor ei; magistrații condamnă sau achită, după probele ce le au și după conștiința și inspirațiunile lor. A se refuza indemnizarea sub pretext că s'ar atinge prestigiul magistraturei, înseamnă a se impune condamnarea ori-cărei persoane urmărite.

O altă obiecțiune care se mai poate ridica în contra principiului indemnizării este cea că s'ar crea o distincțiune neegală între diversele categorii de achitați, căci vor fi, pe de o parte, inocenți dubioși, adică indivizi achitați din cauza insuficienței probelor, iar pe de alta inocenți adevărați, adică indivizi achitați ca recunoscuți complet nevinovați. În privința celor dubioși nici o favoare; legea să nu le acorde nici o indemnizare, pentru că ei se vor găsi într-o situație intermediară între culpabilitate și inocență. Celor complet nevinovați, însă, să li se acorde indemnizarea.

S'a văzut adese ori că în urmăririle exercitate de părțile civile, justiția acordă despăgubiri indivizilor urmăriți și achitați, și le refuză altora. Această deo-

sebiră vine de acolo că unii și-au probat pe deplin inocența, iar alții n'au putut-o proba. Pentru ce nu s'ar procede tot așa și când e vorba de urmărirea exercitate de societate? Decî, obiecțiunea nu e serioasă, și cred că se poate pune în lege această reformă a indemnizării armonizând-o cu moravurile noastre judiciare;

În fine, o altă obiecțiune care se poate ridica în contra indemnizării ar fi cea că s'ar crea dificultăți financiare și că veniturile bugetare n'ar putea face față tuturor acestor cheltuieli.

Dar acest raționament nu poate fi just, căci nu e vorba de a se acorda indemnizări tuturor acelor cari au fost achitați, ci numai acelor a căror inocență a fost probată în mod indubitabil; și apoi nu va fi nevoie de a se crea noi impozite pentru acoperirea acestor cheltuieli, ele se pot plăti din amenzile penale.

În Franța, chestiunea indemnizării a ocupat pe juristii din secolul al 18. Cu câteva luni înainte de 1789 Ludovic XVI însărcină pe Ministrul de justiție ca să prezinte adunării naționale o ordonanță criminală care era însoțită de următoarea declarațiune: «Après avoir déterminé la forme du jugement des coupables, zice Ministrul, le roi s'est occupé des dédommagements que vous décernez aux innocents lorsqu'ils ont subi sur de faux indices les rigueurs d'une poursuite criminelle. Sa majesté a voulu connaître le genre de réparation que la loi devait leur avoir assuré.

«Je dois le déclarer hautement. Sa majesté a vu avec la plus grande surprise que la législation de son royaume n'avait encore rien statué en leur faveur, et que s'il ne se trouvait pas au procès une partie civile qui pût être condamnée aux frais de l'impression et de l'affiche du jugement d'absolution, cette faible indemnité n'était même pas accordée à l'innocence. Le roi s'occupe de ces dédommagements qu'il regarde comme une dette de la justice».

În vederea convocării statelor generale, o sumă de orașe se pronunțară în favoarea acordării unei indemnizări indivizilor dovediți inocenți. Dintre aceste orașe, Parisul, în caietul ce-l prezenta, zicea: «La législation en établissant une peine contre le coupable, doit aussi établir une réparation pour l'innocence injustement accusée. Ainsi tout accusé déchargé pourra réclamer la publicité de l'affiche du jugement et des indemnités proportionnées au dommage qu'il aura souffert dans son honneur, sa santé ou sa fortune. Cette indemnité sera prise sur les biens du dénonciateur et subsidiairement sur les fonds assignés pour cet objet».

Opinia publică primi cu satisfacțiune această reformă, și la începutul anului 1790, Dupont, membru în Constituantă, prepară un proiect de lege, în care, fixând principiul indemnizării, zicea că «această indemnizare este o datorie a societății și despăgubire pentru daunele ce s'au adus acuzatului și trebuie achitată. Iar fondul din care să se plătească această indemnizare să se formeze din produsul amenzilor, și cuantumul să fie fixat în fie-care afacere de către comisiunea juraților.

Acest sistem poate să fie din punct de vedere teoretic foarte bun, fiind-că toți inculpații cari sunt achitați sunt presupuși inocenți, dar nu corespunde cu practica, pentru-că se poate ca une-orî să se acorde indemnizarea la adevărații criminali sau la indivizi cari prin manoperile lor au provocat o urmărire în contra lor.

Cu începutul secolului al XIX-lea, un mare număr de publiciști și criminaliști s'au declarat părtași ai indemnizării.

Merlin Dupin, Legraverand, Bonneville de Marsagny, în scrierile lor, tratând această chestiune, s'au arătat favorabili ei.

F. Hélie, în vol. I, p. 234, vorbind despre indemnizarea celor pe nedrept urmăriți și condamnați, zice:

«Que si la société se reconnaît le droit de demander une

indemnité pour les frais de poursuites à celui de ses membres qui a donné lieu à ses poursuites par son délit, elle doit reconnaître à l'accusé dont l'innocence est proclamée le droit au moins évident d'en exiger une lui-même. Et quelle dette plus légitime que celle d'une indemnité pour cet homme que la société a humilié sous une accusation fautive, qu'elle a fait asseoir sur le banc des criminels, qu'elle a flétri de ses soupçons, qu'elle a arraché à ses affaires, à sa profession, à sa famille pour lui donner des fers; quelle réparation plus sacrée que celle d'une si terrible injustice. . . ».

Chestiunea indemnizării a fost discutată în Franția la 1867, cu ocazia discuțiunii asupra revizuirii în materie corecțională: ea a mai fost discutată în 1870; apoi fu obiectul unor discursuri de deschidere în anii 1884 și 1885.

În 1883, deputatul Pieyre aduse din nou chestiunea în Camera franceză. El fixă principiul că or-ce cetățean arestat și apoi pus în libertate, trebuia să primească o indemnizare în raport cu timpul cât a stat arestat. În caz de o condamnățiune injustă pronunțată de tribunal, procesul trebuia să fie deferit, după cerea Ministerului Public, jurisdicțiunii care-l judecase, apoi anulat și judecătorul de instrucție putea să fie condamnat la daune către prevenit. Dacă era vorba de un acuzat pe nedrept declarat culpabil de către jurați, procurorul general îl trimetea înaintea Curței cu jurați care-l condamnase și aceasta îi acorda o indemnizare în raport cu prejudiciul suferit.

Propunerea deputatului Pieyre a căzut, dar nu-î mai puțin adevărat că chestiunea indemnizării a ocupat și ocupă încă spiritele juristilor.

În alte țări, chestiunea indemnizării a fost de asemenea tratată.

Ducele Leopold de Toscana, în art. 46 din codul penal de la 1786, prevedea indemnizarea pentru toți acei cari, prin împrejurări fortuite sau coincidente fatale, vor fi fost condamnați pe nedrept. În acest scop, un fond special era alocat, rezultând din condamnățiunile pecuniare. Indemnizarea era acordată și cuantumul ei fixat de judecător. În Anglia pe la începutul secolului XIX, Bentham a reclamat stabilirea acestei reforme.

În congresul internațional de la Gand din 1863, după ce s'a discutat chestiunea indemnizării, s'a votat în unanimitate următoarea moțiune: «că societatea trebuie să acorde indemnizări celor cari au fost recunoscuți complect inocenți de faptul ce li s'au imputat».

Congresul juriconsultilor germani din Nürnberg, 1875, și Salzbουργ, 1876, a discutat de asemenea chestiunea și au admis reforma indemnizării.

În Elveția, principiul indemnizării e de mai mulți ani scris în legea cantoanelor de Friburg, Vaud, Neuchâtel și Berna. În anul 1884, el fu introdus în legea cantonului de Geneva și în anul 1886 în aceea a cantonului de Argovia.

În Mexic, de asemenea, acest principiu e trecut în lege. El mai e încă în Suedia, unde indemnizarea, în lipsa condamnățiunii, trece la soție și copii. În fine, el mai e și în Ungaria. În Austria, Germania și Belgia chestia a fost de mai multe ori discutată în Parlament, dar n'a fost încă tranșată.

Acum îmi rămâne să mă ocup de modul cum trebuie să se aplice reforma indemnizării și de acela cum trebuie să se efectueze plata ei.

Mai întâi, în ce privește pe indivizii cari în mod intenționat vor fi provocat condamnățiunea lor pentru ca apoi să poată pretinde o indemnizare, acestora să li se refuze beneficiile reformei, căci dacă s'ar procede altfel am vedea adese-orî că indemnizarea în loc se repară un prejudiciu ar încuraja un trafic imoral, și atunci opinia publică în loc să aibă încredere în înființarea reformei, ar critica-o, și ar repudia-o.

S'a emis de unii părerea că individul achitat ar putea să adreseze cererea sa de indemnizare fie înaintea instanței penale fie înaintea instanței civile. Eu cred că ar fi mai logic și mai just ca o asemenea cerere să

fiie îndreptată la instanța care a judecat afacerea și care a pronunțat condamnățiunea, pentru-că ea este mai competentă de a o rezolva ca una ce cunoaște mai bine toate împrejurările de fapt. În asemenea caz. instanțele care vor fi sezise cu cererea de indemnizare, vor trebui să constate că preveniții sunt cu drept cuvânt inocenți, că ei n'au provocat prin culpa lor urmărirea ce au fost îndreptate în contra lor, și apoi, după ce Ministerul Public își va da concluziile, vor hotărî asupra cererei.

Iar în ce privește calculul indemnizărei, el se va face ținându-se seamă de daunele cauzate prin urmărirea și condamnățiunea, de profesiunea celui lezată, de mediul social în care trăește și de suma ce ar putea să câștige zilnic; se va mai ținea seamă și de dauna morală ce s'a adus celui pe nedrept urmărit și condamnat; căci deși achitat, să nu se uite că onoarea lui a fost atinsă și că societatea îl privește încă cu aceeași neîncredere.

Acțiunea în indemnizare, în lipsa celui în drept, să poată fi exercitată de văduva și de moștenitorii săi.

Acste sunt scurtele aprecieri ce am putut face asupra chestiunii indemnizării, care cred că merită a fi discutată și a i se da toată atențiunea. Sunt sigur că opinia publică se va pronunța în favoarea acestei reforme și am speranța că legiuitorul va căuta s'o înscrie în legile noastre ca o măsură necesară de reparațiune care se impune din ce în ce mai mult.

În ce privește lucrările Curții din anul trecut ele se rezumă astfel:

- 1) Apeluri civilo-comerciale intrate 1167.
- 2) Apeluri corecționale intrate 2326.
- 3) Deciziuni pronunțate: 992 civile, 209 comerciale, 4374 corecționale, 174 divorțuri, 26 adopții și 43 exproprieri. În total 5823 deciziuni.
- 4) Camera de pumere sub acuzațiune a pronunțat 368 deciziuni, din cari 199 în materie criminală, și 169 date asupra apelurilor și opozițiunilor privitoare la punerea în libertate și confirmarea de mandate de arestare.

Mulțumesc Curții pentru atențiunea ce a bine voit a-mi acorda, și terminând adresez d-lui Sărățeanu, un bun și vechi amic și coleg ca nou numit în această Curte, precum și d-lor consilierii Mavrodin și Procopescu, de asemenea noui numiți în cursul anului trecut, felicitările mele cele mai călduroase pentru intrarea bine meritată în sânul acestei Curți.

## Răspunsul D-lui Prim-Președinte Sc. Popescu.

*Domnule procuror general,*

Cu toate că legea nu ne obliga, luasem însă obiceiul de a răspunde la discursul de deschiderea anului judecătoresc. Era, după noi, singura ocaziune când un schimb de vederi avea loc între Curte și parchetul general și când puteam să ne spunem cuvântul asupra unei materii dificile de drept, de jurisprudență, de disciplină judecătorească sau de biografia foștilor magistrați sau oameni de legi.

De aceste cuvintări ar fi trebuit să se țină seamă și, atunci când se semnală vicii de procedură sau de legislațiune, era de datoria Ministerului de Justiție ca pe cale legislativă să aducă îndreptare.

Cu regret însă am constatat că aceste discursuri

n'aveau altă menire de cât a spori arhiva Ministerului de Justiție. Era de tradiție însă ca ele să fie publicate prin *Monitorul Oficial* și aceasta era singura satisfacțiune ce ni se da, fiind-că presa și oamenii de legi aveau puțința de a le discuta și a-și da părerea asupra chestiunii tratate.

Noi însă am fost privați și de această mângâiere, fiind-că răspunsul nostru la discursul de deschidere pentru anul judecătoresc expirat n'a fost publicat prin *Monitorul Oficial*. Cazul se prezintă pentru prima oară și nu cred să se mai repete. Se poate ca răspunsul nostru să fi conținut părți care nu au plăcut; în orî-ce caz, ele erau expresiunea adevărului, pe care n'avem deprinderea a-l ascunde și știut este că adevărul este crud câte-o dată. Afară de asta suntem dintre aceia cari nu știu să-și plece capul; de aceea cred că ne găsim și astăzi în capul acestei Curți. Tot astfel se explică cum magistrații vechi și de valoare ca d-nii consilier Al. Dobriceanu și procuror N. Zamfirescu au fost lăsați la o parte și alții le au trecut înainte. Țin însă să se știe că noi aceștia suntem plămădiți dint'un alt aluat și că n'am învățat la școala lingușirii!

Osebit de asta, de la un timp încoace un curent s'a format contra discursurilor de deschiderea anului judecătoresc; ele au fost desființate în Franța și, prin spirit de imitație, legea contenciosului administrativ le-a desființat și la noi pentru Curtea de casație.

Iată, d-le procuror general, motivele cari m'au determinat a nu mai răspunde anul acesta la discursul de deschidere (1).

\* \* \*

Chestiunea tratată de d-voastră fiind la noi de actualitate, mă mărginesc a lua în numele Curții act de ea.

E posibil să aveți chiar fericirea de a vedea ideia transformată în lege, dată fiind dorința de muncă de care pare a fi animat actualul ministru de justiție. Și pentru-că în treacăt ați atins și legea asupra libertății individuale, nu cred de prisos a aminti că asupra acestei legi ne-am dat

(1) Un articol apărut aseară în corpul ziarului *La Roumanie*. mă obligă să-mi intrerup un moment răspunsul și să spun două cuvinte. Acest articol e intitulat «Noul an judecătoresc», e semnat «Lascăr Antoniu» deputat și avocat; prin el se arată ce-a făcut în anul trecut fostul Ministru de justiție pentru înălțarea prestigiului magistraturii și se enumeră legile votate și proiectele în studiu. Intre legile votate fiind și sporirea apunțamentelor magistraților cum și legea relativă la inamovibilitatea procurorilor generali de pe lângă Curțile de apel autorul articolului găsește de cuvânt, nu știu în ce scop, să reproducă parte din răspunsul nostru la discursul de deschidere din anul trecut și dintr'un raport anterior adresat Ministerului. Pe noi nu poate de cât să ne bucure că o parte din ideile noastre au fost transformate în lege, dar e de neexplicat cum se utilizează părți cari plac, iar celelalte sunt lăsate uitării. Publicul nepărtinitor va aprecia.

deja părerea prin raportul nostru No. 54, adresat Ministerului la 3 Ianuarie 1904, raport dat în conformitate cu art. 144 din legea pentru organizarea judecătorească asupra viciilor de procedură și de legislațiune pe cari practica ni le-a semnalat, care s'a publicat prin jurnalul *Dreptul*, No. 4 din 15 Ianuarie acel an, dar de care nu s'a ținut câtuș de puțin seamă.

\* \* \*

În cursul anului judecătoresc expirat aș intrat în sânul Curței trei noi judecători: d-nii C. Sărățeanu, cunoscut deja și apreciat ca procuror, D. Mavrodin, fost prim-președinte al tribunalului Ilfov și N. Procopescu, fost magistrat și avocat. Fie bine veniți în mijlocul nostru și le doresc ca în dificila și delicata sarcină ce-și aș luat să nu fie conduși de cât de conștiința datoriei.

O pierdere mare pentru Curte și pentru magistratură în genere este retragerea la pensie a fostului nostru coleg Traian T. Djuvara. Suferind de o boală care-l împedica de ași face datoria, el a preferat să-și dea dimisiunea și să ceară regularea sa la pensie. Magistrat cult, integru și mai presus de toate nepărtinitor, iată tipul magistratului de caracter, care ar putea să ne serve de exemplu.

\* \* \*

Pentru-că asemenea magistrați sunt rari și pentru-că cauza principală, după noi, este modul de recrutare, de aceea am fost și suntem de părere ca atât numirile cât și avansările în magistratură să se ia din mâinile Ministrului de justiție, introducându-se listele de prezentare.

Aci e locul să o spun că, ceea-ce se petrece la noi cu numirile și înaintările în magistratură, se petrece la fel și în Franța. Doar nu degeaba avem o origină comună!

Acolo însă Parlamentul, alarmat de cele ce se petreceau cu numirile și avansările în magistratură, și pentru a pune o stavilă arbitrarului guvernamental, a strecurat într'o lege fiscală, în legea finanelor, art. 38 care e ast-fel conceput:

«Până la promulgarea unei legi organice asupra condițiilor de numire și de avansare în magistratură, un regulament de administrațiune publică, dat în executarea prezentei legi, în cele trei luni de la promulgarea ei, va fixa garanții speciale de capacitate profesională pentru candidații la funcțiunile judiciare și va institui pentru magistrați un tablou de avansare».

Pentru a da satisfacțiune dorinței Parlamentului, d. Sarrien, președintele consiliului de miniștri și ministru de justiție, s'a și gândit a supune semnăturii președintelui Republicei un decret, dat în formă de regulament de administrațiune publică, care conține două titluri:

Titlul I este relativ la garanțiile speciale de capacitate profesională. El institue un concurs pentru admisibilitatea în funcțiunea de jude-supleant. Admisiunea la concurs este pronunțată, după avizul primilor-președinți și procurori generali, de ministrul justiției. Juriul este compus dintr'un consilier de la Curtea de casație, ca președinte, un director din Ministerul de justiție, doi membrii de la Curtea de apel și un membru de la tribunalul Senei. Probele sunt scrise și orale. Tabloul celor admiși se publică în jurnalul oficial. Excepțiuni cari sunt dispensate de concurs sunt prăvăzute și limitate.

Titlul II organizează și reglementează tablourile de înaintare. Pentru a fi promovat la o clasă superioară și obține o sporire de onorariu, ori-ce magistrat trebuie să fie înscris în tabloul de avansare. Nici un magistrat nu poate să fie înscris în tablou, dacă nu are două ani efectiv de exercițiu în aceeași clasă. Comisiunea de avansare este sesizată de rapoartele primilor-președinți și procurorilor generali. Ea este compusă din primul președinte al Curței de casație, din patru membrii de la aceeaș Curte și din directorii din Ministerul de justiție.

Iată cazul unde într'adevăr ar trebui să imităm exemplul ce ni-l dă sora noastră cea mai mare, Franța!

Vor avea oare cei de la cârma țării voința și tăria să o facă? Aceasta ne-o va proba viitorul.

Un fapt e însă cert, că la noi magistratura a pierdut mult din prestigiul de care se bucura până aci și văd cu mâhnire cum pe zi ce trece scade încrederea în justiția țarei.

Am cunoscut un singur om care ar fi fost în măsură să remedieze această stare de lucruri, dar el nu mai există. Cruda moarte l-a răpit mai înainte de a-și fi îndeplinit chemarea în lume. E oare nevoie să-l mai numesc? Citesc pe toate buzele numele lui. Acesta era neuitatul și mult regretatul Eug. Stătescu. Fie-i țărâna ușoară!

Terminând cele ce aveam de spus, declar deschis anul judecătoresc 1906—1907.

## JURISPRUDENȚĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

*Audiența de la 12 Iunie 1906*

Președenția D-lui CH. PHEREKYDE, Prim-Președinte

*D-r Cicerone Segărceanu cu Colonel și Elena Segărceanu*

Cerere de revizuire în Casație. — Contrarietate de hotărâri definitive. — Deosebire între starea legislațiunii noastre după vechiul art. 36 al. 4 din legea Curții de casație, și starea legislațiunii creată prin art. 289 și 304 din noua procedură civilă din 1900. — Existența dreptului de recurs după vechea lege. — Înlocuirea

dreptului de recurs prin calea revizuirii în Casație. — Deosebire de timbru. — (Art. 24 al. 5 din legea timbrului).

Art. 289 și 304 din noua proced. civilă, din 1900 desființând al. 4 din partea II-a a art. 36 din legea Curții de casație, care prevedea calea recursului pentru cazul de contrarietate a două hotărâri definitive, a înlocuit calea recursului prin calea revizuirii în casație.

Dacă la 1905, când s'a modificat legea Curții de casație, s'a menținut, prin art. 33 partea II No. 4, corespunzător sus citatului aliniat, aceeași redacțiune, aceasta nu se poate explica de cât printr'o scăpare din vedere a legiuitorului.

Așa dar, o atare cerere în casație, făcută în baza art. 33 din legea Curții de casație combinat cu art. 304 din Pr. civ., nu poate fi considerată de cât ca o adevărată cerere de revizuire, și deci este supusă ca atare, la timbrul prevăzut de art. 24 al. 5 din legea timbrului, iar nu la timbrul pentru recurs.

Decisiunea 283/906. — Respins, în urma unei divergențe, incidentul ridicat de intimații soți Segârceanu în recursul făcut de Dr. Cicerone Segârceanu, tinzând a se obliga recurentul a depune taxa de 200 lei.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat P. Borș, în dezvoltarea incidentului ;

Pe d-l avocat V. Mavrodin în combateri.

Deliberând,

Asupra incidentului ridicat de intimații Colonel Segârceanu și Elisa Segârceanu, incident rămas în divergență, și consistând în cesțiunea de a se ști dacă prezenta cerere de revizuire întemeiată pe art. 304 Pr. civ. este bine făcută cu timbru și taxa de 45 lei conform art. 24 din legea timbrului, sau că ar trebui considerată ca o cerere de recurs în casație, cas în care, conform art. 25 din legea timbrului pe lângă timbru fix de 25 lei, trebuie și taxa specială de 200 lei, ast-fel că nefiind plătită această taxă, ar urma să se respingă, din acest punct de vedere, ca neadmisibilă cererea de față ;

Considerând că art. 304 din actualul cod de procedură civilă, prin deosebire de acest articol din procedura anterioară, vorbește de cererile de revizuire, iar nu de cererile de casație, etc.

Considerând că prin ultimul aliniat de sub art. 289 din procedura civilă se dispune că aliniatul IV de sub art. 36 din legea Curții de casație atunci în vigoare, se înlocuiește prin art. 304 Pr. civ. ;

Considerând că în această stare de legislațiune, la 1905 când s'a modificat legea Curții de casație, păstrându-se prin art. 33 partea II No. 4, corespunzător sus citatului aliniat aceiași redacțiune, aceasta nu poate fi de cât o scăpare din vedere că sus citatul aliniat IV era înlocuit prin art. 304 din procedura civilă ;

Considerând că din acestea rezultă că legiuitorul prin art. 33 partea II No. 4 din legea modificată a Curții de casație, a înțeles să se ocupe de cererile de revizuire prevăzute prin art. 304 sus citat ;

Considerând dar că cererile făcute d'înaintea acestei Inalte Curți în baza sus citatului art. 33 comb. cu art. 304 pr. civ. nu sunt și nu pot fi considerate de cât ca adevărate cereri de revizuire, după cum le numește legea, iar nu cereri de recurs în casație ;

Considerând că după art. 24 al. 5 din legea timbrului, cererile de revizuire la tribunale și Curți, prin urmare și la această Inaltă Curte, se fac pe timbru fix de 20 lei și cu o taxă specială de 25 lei ;

Considerând că legile fiscale fiind de strictă interpretare, nu se poate pretinde ca o cerere de revizuire, să se facă cu o taxă mai mare de cât cea de 25 lei pe

lângă timbrul fix de 20 lei pe care trebuie să se facă o asemenea cerere, adică în total 45 lei, după cum s'a făcut în specie ;

Considerând că ast-fel fiind, incidentul se găsește neîntemeiat ;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

Audiența de la 21 Iunie 1906

Președenția D-lui CH. PHEREKYDE, Prim-Președinte  
Petre I. Trăistaru cu Ion Ion Târziu

Act semnat prin punere de deget. — Legalizarea lui de Primărie. — Dacă un atare act, poate face probă în justiție. — (Art. 1172 C. civ.).

Un act semnat prin punere de deget, și legalizat de Primărie, nu poate fi privit nici ca act autentic, întru cât, funcționarul care l'a legalizat nu avea o atare competență, nici ca act sub semnătură privată, întru cât nu poartă semnătura celui ce se obligă.

Prin urmare, conform art. 1172 C. civil, un atare act, nu poate face nici o probă în justiție.

Decisiunea 301/906. — Respins recursul făcut de Petre I. Trăistaru contra sentinței Tribunalului Dolj, s. I cu No. 367/905, dată în proces cu Ion Ion Târziu.

Curtea,

Ascultând pe d. avocat Aurel Ilescu în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe d. avocat P. Borș în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

«Violarea art. 1171 C. civ. Presint în instanță un act încheiat la 1884, înainte de legea autentificării ; acest act este semnat prin punere de deget de către Târziu, contrasemnat de doi martori și autentificat de Primar.

«Dat fiind lipsa de atunci a unei legi speciale și în vedere că Primarul, autentifică în mod curent, obligațiunile dintre săteni, înălțurarea actului prezentat de mine constituie violarea art. 1171 Cod. civ. ».

Având în vedere sentința supusă recursului din care se constată că recurentul de azi, Petre I. Trăistaru, a chemat în judecată pe intimatul Ion Ion Târziu, cerând să fie obligat la plata sumei de 805 lei 50 bani ca moștenitor al tatălui său Ion Târziu, pe baza unui înscris semnat de acesta prin punere de deget și legalizat de Primăria comunei Poiana sub No. 207/84 ;

Având în vedere că tribunalul, în apel, prin sentința atacată, a respins acțiunea ca neîntemeiată ;

Considerând că actul în virtutea căruia recurentul pretinde suma reclamată prin acțiunea de față, nu poate fi privit nici ca act autentic, de oare-ce funcționarul care l'a legalizat nu avea o atare competență, nici ca act sub semnătură privată, de oare-ce nu poartă semnătura lui Ion Târziu părintele intimatului fiind semnat prin punere de deget și nerecunoscut de intimat ;

Considerând că un asemenea act, față cu dispozițiunile art. 1172 C. civ. nefăcând probă în justiție, și recurentul ne mai uzând de nici un alt mijloc de probațiune spre dovedirea acțiunii sale, cu drept cuvânt tribunalul a respins acțiunea ca nefondată ;

Considerând că astfel fiind mijlocul de casare invocat se găsește neîntemeiat ;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

## INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența de la 22 Februarie 1906

Președenția D-lui N. M A N D R E A, Președinte

D. A. Milcoveanu cu Lixandru M. Ciobanu

Decisiunea No. 80/906

Recurs.—Recurs în contra cărților de judecată pronunțate de judecătorul de ocol în ultima instanță în materie personală și mobilă. — Obligațiunea părții de a face recursul pe timbru de 5 lei și cu taxa specială de 10 lei chiar când suma condamnățiunii e mai mică de 50 lei.—(Art. 22 al. 1 lit. b din legea timbrului din 1905 și art. 55 al. 1 din legea jud. de ocol din 1905).

Conform art. 22 al. 1 lit. b din legea timbrului așa cum a fost modificat prin legea din 15 Iunie 1905, recursurile în contra cărților de judecată pronunțate de judecătorii de ocoale în ultimă instanță sunt supuse la timbru de 5 lei și la o taxă specială de 10 lei; iar prin art. 55 al. 1 din legea judecătorilor de ocol modificată la 1 Iulie 1905, judecătorii de ocol sunt competenți să judece în ultima instanță afacerile în materie personală și mobilă până la valoarea de 50 lei inclusiv, capital și interese, așa că ori ce carte de judecată, în asemenea materie, supusă recursului, nu poate să fie de cât până la valoarea de 50 lei, căci dacă trece de această sumă, e supusă apelului. Că din toate acestea rezultă că recursul în contra cărților de judecată date de judecătorul de ocol în ultimă instanță în materie personală și mobilă trebuie să fie făcut pe timbru prescris de art. 22 al. 1 litera b din legea timbrului, chiar când suma condamnățiunii e mai mică de 50 lei.

Curtea,

Ascultând pe d-l advocat Țuțuianu, care a cerut respingerea recursului ca ne fiind făcut pe timbru; și

Pe d-l advocat Dimitriu care se opuse.

Deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului, pentru motivul că trebuia făcut pe timbru.

Considerând că după art. 22 al. 1 lit. b din legea timbrului, ast-fel cum a fost modificat prin legea din 15 Iunie 1905, recursurile în contra cărților de judecată în materie civilă și comercială pronunțate de judecătorii de ocoale în ultima instanță, sunt supuse la timbru de 5 lei și la o taxă specială de 10 lei;

Că prin art. 55 al. 1 din legea jud. de pace modificată la 1 Iulie 1905, jud. de ocoale, sunt competente să judece în ultimă instanță afacerile în materie personală și mobilă până la valoarea de 50 lei, inclusiv capital și interese;

Că prin urmare, ori-ce carte de jud. în materie pers. și mobil. supusă recursului, nu poate să fie de cât până la valoarea de 50 lei, căci dacă pronunță o condamnățiune mai mare de 50 lei, nu este dată în ultimă instanță, ci este supusă apelului;

Că de aci rezultă că recursul în contra cărților de jud. date de jud. de ocoale în ultima instanță în materie personală și mobilă trebuie să fie făcut în conformitate cu art. 22 al. 1 lit. b din legea timbrului modificată în 1905, chiar când pronunță o condamnățiune mai mică de 50 lei;

Că, în speță, recursul a fost făcut fără taxă sau act de paupertate; că recurentul a cerut un termen pentru a plăti taxele întreprinse, termen ce i se poate acorda conform art. 26 din legea timbrului.

Pentru aceste motive, Curtea decide că recursul trebuia făcut pe timbru și acordă termen, etc.

## TRIBUNALUL JUDEȚULUI DOROHOI

Audiența de la 4 August 1906

Președenția D-lui GH. COLLINI, Judecător de ședință

Autoritatea lucrului judecat. — Procese-verbale încheiate de judecătorii sindici cu ocazia verificării creanțelor. — Dacă asemenea acte au autoritatea lucrului judecat. — (Art. 1201 C. civil și 708 C. comercial).

Procesele verbale încheiate de judecătorii sindici cu ocazia verificării creanțelor nu au autoritatea lucrului judecat, căci asemenea acte constituiesc titlu, numai pentru timpul cât ține operațiile falimentului și creditorul care n'a fost plătit sau acel care a fost respins de la masa falimentului, nu și perde dreptul de a și urmări pretențiunile pe cale ordinară.

Tribunalul,

Asupra autorității lucrului judecat invocată de intimat;

Considerând că din certificatul No. 19073 din 15 Iunie 1906 eliberat de grefa trib. Dorohoi se constată că intimatul Peritz Ch. Davidsohn prin sentința comercială No. 11 din 27 Martie 1906 a fost declarat în stare de faliment, iar prin decizia Curței de apel lași pronunțată la 5 Mai 1906 i s'a ridicat starea de faliment; că Ana Kraft, cu petiția înreg. la No. 8780/906, a cerut înscrierea sa în tabloul de ordinea creditorilor a numitului falit cu suma de 100 lei, chiria anticipată de la 1 Aprilie 1906, până la 1 Octombrie 1906, iar în ziua de 20 Aprilie 1906, când s'a făcut verificarea creanțelor de către d-l judecător sindic, Moscu Kraft, soțul Anei Kraft, în calitate de procurator, a recunoscut că Peritz Ch. Davidsohn nu-i mai locuiește casa de la finele lunii Ianuarie 1906, pentru care motiv d-l judecător sindic i-a respins cererea de înscriere în tabloul de ordinea creditorilor, contra căreia hotărâri Ana Kraft n'a făcut apel la tribunal;

Considerând că procesele-verbale dresate de judecătorii sindici cu ocazia verificării creanțelor nu au autoritatea lucrului judecat, căci aceste procese-verbale constituiesc titlu numai pentru timpul cât ține operațiile falimentului și creditorul care n'a fost plătit de loc sau acel care ar fi fost respins de la masă nu și-a pierdut ca pe calea ordinară să și urmărească drepturile lor;

Că, în cazul de față, cu atât mai mult nu poate fi vorba de autoritatea lucrului judecat cu cât prin faptul că prin decizia Curții de apel ridicându-se intimatului Peritz Ch. Davidsohn starea de faliment, toate operațiile sunt considerate fără ființă;

(s) Gh. Collini.

Notă.—In același sens D. Alexandresco, Explic. Codului civil, VII, p. 424; C. București, Curierul Judiciar No. 23/900. (N. R.)

Anunțăm pe cititori că a apărut ediția a II-a a Vol. I din TRATATUL DE DREPT CIVIL al d-lui profesor și Director al Ziarului nostru D. Alexandresco. Prețul 18 lei. Se expediază la cerere de Curierul Judiciar contra valoare: mandat sau ramburs. Legat în pânză lei 20, cu piele la cotor lei 21.

\* \* \*

A apărut în tipografia ziarului «Curierul Judiciar», București, Calea Rahovei No. 5, Probleme Juridice și Discursuri, de d-l C. C. Ștefănescu, Președinte la Inalta Curte de casație.